

10. Лихота К. М., Петриченко О. В., Цянь Чжан. Взаємозв'язок аномалій і деформацій прикусу з функціональним станом щелепно-лицевої ділянки (огляд літератури). Збірник наукових праць співробітників НУОЗ України імені П. Л. Шупика. 2018. Вип. 32. С. 231–238.
11. Мартиць Ю. М. Етіопатогенетичне обґрунтування комплексного лікування бруксизму у осіб молодого віку : дис. ... канд. мед. наук : 14.01.22 / Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України». Тернопіль, 2018. 204 с.
12. Международная классификация болезней: МКБ-10. [Электронный ресурс]. URL: [http:// www.ros-med.info/mkb/about.php?klass=2366&action=mkb1](http://www.ros-med.info/mkb/about.php?klass=2366&action=mkb1).

Reference

1. Ahmad Saleh Khalaf Salama.(2018) The influence of the functional state of the maxillofacial region in children on the development of dental deformities and the possibility of their early correction (Ph.D. dissertation) Kyiv:National Medical Academy of Postgraduate Education named after PL Shupyk of the Ministry of Health of Ukraine.
2. Belous A. M.(2013) Comparison of the morphofunctional state of the dentition and musculoskeletal system in patients with cross-bite. Ukrainian Dental Almanac, 4: 58-60.
3. Doroshenko O. M., Likhota K. M., Doroshenko M. V., Bida O.V.(2015) Investigation of the functional state of masticatory muscles in patients of different age groups with sagittal occlusion anomalies. Collection of scientific works of PL Shupyk NMAPE staff. 24(2): 58-63.
4. Doroshenko S. I. (1969)Influence of sagittal anomalies of occlusion on the function of chewing and speech (abstract Ph.D. dissertation). Kyiv: Kiev Medical Institute. A. A. Bogomolets.
5. Drobunets A. D.(2007) Prevalence of dentition defects and the need to restore their continuity. Ukrainian Dental Almanac. 1:55-57.
6. Drohomlytska M. S., Sukhomlynova T. Ya., Yakymets A.V.(2008) Influence of etiological factors on the development of distal occlusion in children. Dental technologies. 3(38): 45-46.
7. Kuroyedova V. D., Sirik V.A.(2005) Speech therapy in orthodontics.
8. Kuroyedova V. D.(2017.) Correction of disorders of the maxillofacial department by vestibular-oral orthodontic constructions.In N.G. Pakhomova, V. A. Pogribnyak (Ed.), Special education and social work: theory and practice of specialist training (pp. 67-74) Poltava: PNPU them. VG Korolenko
9. Kuchera M. V.(2016) Correction of masticatory muscle dysfunction in fixed prostheses of unilateral included defects of the dentition: (abstract Ph.D. dissertation). Kyiv.
10. Likhota K. M, Petrichenko O.V., Qian Zhang.(2018) Relationship between anomalies and deformities of the bite with the functional state of the maxillofacial area (literature review). Collection of scientific works of PL Shupyk employees of the National Educational Institution of Ukraine. 32: 231–38.
11. Martyts Yu. M.(2018) Etiopathogenetic substantiation of complex treatment of bruxism in young peopleю (Ph.D. dissertation). Ternopil: State Higher Educational Institution "Ternopil State Medical University named after I. Gorbachev of the Ministry of Health of Ukraine". International Classification of Diseases: ICD-10. [Electronic resources] Mode of access to the resource: URL: [http:// www.ros-med.info/mkb/about.php?klass=2366&action=mkb1](http://www.ros-med.info/mkb/about.php?klass=2366&action=mkb1).

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.5(150).07
УДК 37.013 + 796.011

Гнесь Н.О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту

Цибанюк О.О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту

Циба Ю.Г.

викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту

Молдован А.Д.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

АКТУАЛЬНІСТЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ (МІЖНАРОДНІ ІНІЦІАТИВИ ЮНЕСКО)

В статті розглянуто нормативно-регламентуючу, плануючу та проєктну діяльність впливових міжнародних організацій, що зацікавлені у систематичному потужному поступі сфери фізичного виховання, відкритому доступі до таких занять, популяризації здорового способу життя, моніторингу його якості у закладах освіти, зокрема ЮНЕСКО. Визначення шляхів оптимізації та розвитку шкільного фізичного виховання, нестандартні рішення та короткострокові та пролонговані рішення у даній сфері стали актуальною проблемою, на вирішення яких спрямовані різноманітні міжнародні ініціативи Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури. Названо цікавими ідеями укладачів «Всесвітнього опитування щодо шкільного фізичного виховання» за 2013 рік про запровадження альтернативних видів фізичної активності для тих, хто звільнений від занять фізичною культурою на підставі рекомендацій лікаря, популяризацію та розвиток фізичної культури і спорту, зокрема через погляд на цю галузь в контексті появи нових робочих місць, а отже, її економічного зростання.

Ключові слова: діти, доступність, молодь, партнерство, проєкти, фізичне виховання, шляхи оптимізації.

Gnes N., Tsybanyuk O., Tsyba Y. and Moldovana A. "The relevance of strategic planning for the development of physical education and physical activity of children and youth (UNESCO international initiatives)" The article by discusses regulatory, planning and project activities of influential international organizations interested in in systematic strong progress in the field of physical education, open access to such classes, promotion of healthy lifestyles, monitoring its quality in educational institutions, including UNESCO. The authors outlined the definition of real data on the distribution of time in physical education curricula and their content (goals and topics, activities, relevance of the introduction of certain types of education). in physical activity, quality); monitoring the quality of physical education in schools around the world; staffing and logistics; finding ways of partnership in order to implement UNESCO projects. The article also considers the general principles of the organization's policy on the accessibility of both the process of physical education and physical culture and sports facilities. Named interesting ideas of the authors of the "World Survey on School Physical Education" in 2013 on the introduction of alternative physical activities for those exempted from physical education on the basis of doctor's recommendations, promotion and development of physical culture and sports, in particular in the context of job creation and, consequently, economic growth. In addition, the selected experience introduces norms to increase the duration of both mandatory lessons (from 40 to 80 minutes per week) and additional extracurricular activities.

Key words: children, accessibility, youth, partnership, projects, physical education, ways of optimization.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Сучасний світ, його швидкі зміни та трансформації вимагають від громадського суспільства іншого за якістю ставлення до здоров'я населення, його потреб та фізичної активності. Найвпливовіші міжнародні організації фізкультурно-спортивного співробітництва демонструють активну участь та співробітництво в розвитку сфери фізичної культури та спорту, зокрема у прийнятті відповідних міжнародних стандартів, перспективному плануванні, контролі за якістю підготовки фахівців та впровадженні фізичного виховання в освіту, доступу до нього тощо. Провідну роль у цьому процесі відіграє, зокрема Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, ЮНЕСКО.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Особливості формування системи фізичного виховання учнів європейських країн розглядали Т. Дороніна, Т. Завгородня, О. Цибанюк [1; 4; 8]. Аналіз шляхів досягнення консолідації зусиль урядів країн світу, міжнародних агентств і установ, спортивних організацій, представлених у резолюції 58/5 «Спорт як засіб сприяння освіти, здоров'ю, розвитку і миру» Генеральної асамблеї ООН (листопад, 2003 р.) здійснив М. Дутчак [2, с. 2]. Зміст діяльності ЮНЕСКО безпосередньо у сфері фізичного виховання розглядав В. Мудрик [3, С. 511]. Дослідники доступу до фізичного виховання в країнах світу В. Кларк, К. Хардман визначили, що частка країн, в яких фізичне виховання не є обов'язковим предметом на рівні середньої школи, значно вища в країнах з низьким рівнем життя, ніж у країнах з високим рівнем доходу, а також виокремлювали можливу причину такої ситуації – низький рівень офіційного визнання важливості та актуальності фізичного виховання в шкільних програмах [4; 5]. М. Онофре, А. Маркес та інші погоджуються із думкою, що офіційно затверджений доступ до шкільного фізичного виховання не гарантує його якісної реалізації. Причинами, на їх думку, стали суперечність між законодавчими положеннями та їх фактичним виконанням особливо в країнах, де відповідальність за навчальну програму покладається на освітні округи чи окремі школи [9, с. 31-35; 10, с. 24.].

Метою статті став аналіз міжнародних ініціатив ЮНЕСКО щодо розвитку фізичного виховання та фізичної активності дітей та молоді в країнах світу.

Методи дослідження методи аналізу й узагальнення наукової, навчально-методичної та спеціальної літератури з фізичного виховання та педагогіки, архівних документів та нормативно-правових актів досліджуваного періоду, статистичних даних.

Виклад основного матеріалу дослідження. Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури, ЮНЕСКО (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization), Міжнародний олімпійський комітет (МОК) та інші міжнародні організації розробили документи з питань фізичного виховання і спорту які спрямовані на об'єднання молоді в дусі взаємоповаги, взаєморозуміння, дружби, солідарності і чесної гри без будь-якої дискримінації [3, С. 511].

Практична діяльність ЮНЕСКО будується на засадах 6 річного плану на підставі якого складаються три дворічні програми. Головними напрямками діяльності організації, що проводиться в рамках затверджених програм визначені: освіта, природничі науки, соціальні та гуманітарні науки, культура, комунікація та інформація.

Організацією реалізується цілий ряд довгострокових широкомасштабних міжнародних програм і проектів у таких галузях, як океанографія, екологія, гідрологія, відновлювані джерела енергії, геологічна кореляція, науково-технічна інформація, інформатика, комунікація, біоетика, управління соціальними перетвореннями, повернення культурних цінностей, збереження всесвітньої культурної і природної спадщини, професійно-технічна освіта, освіта для XXI століття тощо. Доступність фізичного виховання і спорту, важливості занять дітей та молоді фізичним вихованням і спортом при здобуванні ними освіти, моніторинг його якості у закладах освіти, особливості інклюзивного фізичного виховання – далеко не повний перелік питань, що знаходять увагу з сторони ЮНЕСКО.

Метою Міжнародної хартії фізичного виховання і спорту, прийнятою ЮНЕСКО, стала координація розвитку фізичного виховання та спорту для прогресу людства. У цьому документі було проголошено право кожної особи на доступ до фізичного виховання та спорту, необхідних для розвитку особистості. У розвитку фізичної культури та спорту, що реалізується у прийнятті відповідних нормативно-правових актів, забезпеченні матеріальної підтримки, а також – використанні інших засобів заохочення і стимулювання, згідно з положеннями хартії, повинні бути зацікавлені як державні органи всіх рівнів так і неурядові організації [12].

Метою «Всесвітнього опитування щодо шкільного фізичного виховання» за 2013 рік, здійсненого Асоціацією

фізичного виховання північно-західних країн стало визначення реальних даних щодо розподілу часу навчальних програм фізичного виховання та їх зміст (цілі та теми, напрямки діяльності, актуальність введення певних видів фізичної активності, якість); моніторинг якості фізичного виховання в школах країн світу; кадрове та матеріально-технічне забезпечення навчального процесу; шляхи партнерства в галузі, зокрема співпраця закладу освіти і організацій, що реалізують заняття спортом поза школою, приклади найкращих практичних рішень у світовому шкільному фізичному вихованні. Рапорт засвідчив, що у 97% країн світу існують законодавчі вимоги до фізичного виховання як хлопців, так і дівчат (принаймні, у певному віці / або на етапі обов'язкового шкільного навчання). У 98,7% країн у початковій школі фізичне виховання визнано обов'язковим, в двох країнах фізичне виховання взагалі не організовано в початковій та у 18 – в середній школах [11].

Згідно рапорту лише у 79% країнах світу навчальні програми з фізичного виховання офіційно затверджуються, причому високий відсоток – в 96% країнах Латинської Америки, в 94% європейських та 93% країнах середнього Сходу протиставлений 0% в Північній Америці та 22% в Океанії. Документ засвідчив зростання кількості офіційно визнаних національних навчальних програм у всіх регіонах, крім Північної Америки та Океанії (показники за 2007 та 2013 рр.). У випадку з Північною Америкою данні за 2013 рік представляють показники лише Канади та США, де автономія освіти передана відповідно провінційному та штатному рівням. Низький рівень забезпечення навчальними програмами державного зразка в Австралії у 2013 році пояснювався тогочасними освітніми реформами, зокрема розробкою нової редакції програм з фізичного виховання [11].

Аналіз даних представлених в звіті дозволяє зробити висновок про зростання кількості державних навчальних програм з фізичного виховання в школах країн світу порівняно з 2007 р. Так, в Азії та на Середньому Сході за 6 років цей показник збільшився майже в три рази, на 50% – в Африці, досяг майже 96 у Латинській Америці, і в Європі залишається стабільно високим (зріс на 5%) що дозволяє визначити сплеск державної зацікавленості у якості фізичного виховання учнів в цих регіонах. Нуль навпроти Північної Америки говорить про відсутність даних внаслідок регіональної автономії освіти.

Цікавою, на нашу думку, стала ідея укладачів «Всесвітнього опитування щодо шкільного фізичного виховання» за 2013 рік про запровадження альтернативних видів фізичної активності для тих, хто звільнений від занять фізичною культурою на підставі рекомендацій лікаря (пред'явлення медичної довідки). Адже, така практика звільнення (тимчасово або назавжди, частково чи повністю) за медичними показаннями підриває статус предмету як повноцінної складової навчальної програми. Проблема тут полягає в тому, що звільнення рідко вимагається від інших предметів, за винятком, можливо, уроків релігійної освіти [11].

Досить значна кількість досліджень сучасних науковців, що започаткувало ЮНЕСКО, визначила об'єктом дослідження фізичне виховання всіх верств населення різних регіонів світу. Так, проблеми і досягнення у цій галузі Малайзії, Тайланду, Китаю та інших країн представлені у матеріалах ЮНЕСКО (Бангкок) щодо реалізації Азійсько-Тихоокеанської програми «Освітні інновації для розвитку» [7, с. 100]. Аналізуючи загальні проблеми регіону, що суттєво впливають на розвиток фізичного виховання Л. де Врайс виокремив основні з них: визнання цієї дисципліни навчальним предметом низького пріоритету через відсутність безпосереднього істотного впливу на економіку та традиційний адміністративний апарат. Як приклад наведено існування практики виключення фізичної культури та спорту із переліку актуальних напрямків розвитку, зокрема керівники системи освіти. Притаманна країнам Азії значна кількість учнів і обмежений освітній простір призводить до навчання у дві зміни – вранці та у другій половині дня, виділення доступних класів під «пріоритетні предмети» і скорочене проведення або навіть відсутність занять фізичною культурою та спортом.

Ще однією проблемою багатьох країн Азії стала лише 2-3 річна програма підготовки педагогів у коледжі, в якій лише 1-3 навчальних предмети медичного, гігієнічного та тіловиховного спрямування, а сам предмет, за визначенням Л. де Врайса, зазвичай вважаються «грою», а не предметами, що розвивають «ментальність». Дослідник називає систему освіти більшості країн Азії, бюрократичну та централізовану, «не сприятливим» середовищем для розвитку і впровадження інновацій, зокрема щодо здоров'я збереження та фізичного виховання [13, с. 4].

Проте, в азійських країнах активно реалізуються інноваційні практики щодо популяризації та розвитку фізичної культури і спорту, окрема через погляд на цю галузь в контексті появи нових робочих місць, а отже, і економічного зростання. Крім того впроваджуються норми збільшення тривалості як обов'язкових уроків (від 40 до 80 хв на тиждень), так і додаткових позаурочних занять [7, с. 24].

Занепокоєння щодо якості підготовки вчителів фізичної культури та активна робота щодо поліпшення її рівня в школі призвели до ідеї розробки стандартів підготовки таких фахівців. Необхідно зазначити, що запити щодо стандартів, за аналізом Л. де Врайса, надсилались урядам країн від медичної, юридичної та інженерної галузей. А також абітурієнтами, які вивчали фізичну культуру як додатковий предмет з метою успішного складання співбесіди (VIVA), результати якого є одним із критеріїв прийняття до університетів. У 2001 р. Міжнародна рада з питань охорони здоров'я, фізичного виховання, відпочинку, спорту та танців (ICHPER.SD) у співпраці з ООН та ЮНЕСКО, розробила глобальні стандарти підготовки вчителів фізичного виховання. Автор відзначив вдалий синтез фітнес технологій, традиційного фізичного виховання (гімнастика, легка атлетика, єдиноборства, спортивні ігри, плавання тощо) та традиційних східних систем в навчальних програмах освітніх закладів [6].

Актуальним є глобальний погляд укладачів на мету і завдання фізичного виховання і спорту всього населення. Основною ціллю виокремлено досягнення загальної освіти населення, визначення фізичного виховання важливим елементом якісної освіти, впливовою складовою пропаганди позитивних та сучасних цінностей: спорту, гендерної рівності, принципу «fair play»; активне фізкультурно-спортивне життя закладу освіти робить його привабливішим для вступу, активного громадського шкільного та студентського життя та покращують відвідуваність всіх занять та рівень знань. Крім того, в матеріалах виокремлені проблеми або особливості фізичного виховання, зокрема дітей та молоді,

конкретних країн. Наприклад, для Малайзії таким гострим питанням стало відсутність системи підвищення кваліфікації вчителів фізичної культури [7, с. 29], для Філіппін – специфічною особливістю організації системи фізичного виховання і спорту стало створення такої державної формації як Інститут молодіжного спорту заради миру [7, с. 52]. Цікавою для подальшого вивчення називаємо програму фізичної активності у школі та під час канікул у Сінгапурі – «Кожен крок має значення» [7, с. 82].

Висновки. Отже, впливові міжнародні організації зацікавлені у систематичному потужному поступі сфери фізичного виховання, відкритому доступі до таких занять, популяризації здорового способу життя, моніторингу його якості у закладах освіти, особливості інклюзивного фізичного виховання тощо. Визначення шляхів оптимізації та розвитку шкільного фізичного виховання, нестандартні рішення та короткострокові та пролонговані рішення у даній сфері стали актуальною проблемою, на вирішення яких спрямовані різноманітні міжнародні ініціативи Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

Література

- 1.Дороніна Т. О. Особливості формування системи фізичного виховання учнів європейських країн міжвоєнного періоду: нормативно-правове забезпечення. *Ricerche scientifiche e metodi della loro realizzazione: esperienza mondiale e realta domestiche: Raccolta di articoli scientifici «ΛΟΓΟΣ» con gli atti della I Conferenza scientifica e pratica internazionale (Bologna, May 14, 2021). Bologna-Vinnytsia, 2021. T. 2. С. 72-73.*
- 2.Дутчак М. Організаційні засади проведення Міжнародного року спорту і фізичного виховання в Україні. *Фізичне виховання в школі. № 1. 2005. С. 2-3.*
- 3.Мудрик В.І. Формування у студентів розуміння гуманістичних ідей у сфері фізичного виховання. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. *Збірник наукових праць. Вип. 13. Кн. 11. 2009. С. 509-517.*
- 4.Clark, V.L., Ekelund, U., Hardman, K., Bull, F.C., Andersen, L.B., Haskell, W., Azevedo, M., & Hallal, P.C. et al., (2012). *A Look into Physical Education Curriculum Time Requirements around the World. Unpublished paper.*
- 5.Hardman, K. (2002). *Council of Europe Committee for the Development of Sport (CDDS), Report on School Physical Education in Europe. MSL-IM 16 (2002) 9. Strasbourg, Council of Europe.*
- 6.ICHPER.SD and UNESCO. 2001. *A Global Mission for School Physical Education, International Standards for Physical Education and Sport for School Children, Global Standards for Preparation of Physical Education. Study commissioned by UNESCO, Contract № 10505.0.*
- 7.*Innovative Practices in Physical Education and Sports in Asia. UNESCO Bangkok, 2008. 100 p.*
- 8.Oleksandra Tsybanyuk, Tetiana Zavgorodnia, Nataliia Hnes, Tetiana Doronina, Inna Strazhnikova, Sergii Dariichuk. *The role of public associations in the Implementation of out-of-school education. Laplage em Revista (International), vol.7, n. 3C, Sept. – Dec. 2021, p. 613-618.*
- 9.Onofre, M., Marques, A., Moreira, R., Holzweg, M., Repond, R-M., & Scheuer C. (2012). *Physical education and sport in Europe: from individual reality to collective desirability (part 1). International Journal of Physical Education, XLIX (2), 2nd Quarter. pp. 31-35.*
10. Onofre, M., Marques, A., Moreira, R., Holzweg, M., Repond, R-M., & Scheuer C., (2012). *Physical education and sport in Europe: from individual reality to collective desirability (part 2). International Journal of Physical Education, XLIX (3), 3rd Quarter. pp. 17-30.*
11. UNESCO-NWCPEA: world-wide survey of school physical education; final report [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.researchgate.net/publication/265250705>
12. UNESCO Seminar on Quality of Physical Education and Sport, final report. Porto Novo. Republic of Benin, 16–19 May 2005 [Електронний ресурс]. Режим доступу : [unesdoc.unesco.org/images/.../140825e.pdf](https://unesdoc.unesco.org/images/000/014/0825e.pdf)
13. de Vries Leonard A. *Overview of Recent Innovative Practices in Physical Education and Sports in Asia. Innovative Practices in Physical Education and Sports in Asia. UNESCO Bangkok, 2008. P. 2-19*

References

1. Doronina T. (2021) *Features of the formation of the system of physical education of students of European countries in the interwar period: regulatory and legal support. Scientific research and methods of local realization: world experience and domestic real estate: Review of scientific articles "ΣΓΟΣ" with the results of the I Scientific Conference and International Practice (Bologna, May 14, 2021). Bologna-Vinnytsia: Associazione Italiana di Storia Urbana & Piattaforma scientifica europea. T. 2. S.72-73.*
2. Dutchak M. (2005) *Organizational principles of the International Year of Sport and Physical Education in Ukraine. Physical education at school. №1. S. 2-3.*
3. Mydrik V. *Formation of students' understanding of humanistic ideas in the field of physical education. Theoretical and methodological problems of raising children and students. Collection of scientific works. Vip. 13. Book. 11. 2009. S. 509-517.*
4. Clark, V.L., Ekelund, U., Hardman, K., Bull, F.C., Andersen, L.B., Haskell, W., Azevedo, M., & Hallal, P.C. et al., (2012). *A Look into Physical Education Curriculum Time Requirements around the World. Unpublished paper.*
5. Hardman, K. (2002). *Council of Europe Committee for the Development of Sport (CDDS), Report on School Physical Education in Europe. MSL-IM 16 (2002) 9. Strasbourg, Council of Europe.*
6. ICHPER.SD and UNESCO. 2001. *A Global Mission for School Physical Education, International Standards for Physical Education and Sport for School Children, Global Standards for Preparation of Physical Education. Study commissioned by UNESCO, Contract № 10505.0.*
7. *Innovative Practices in Physical Education and Sports in Asia. UNESCO Bangkok, 2008. 100 p.*
8. Oleksandra Tsybanyuk, Tetiana Zavgorodnia, Nataliia Hnes, Tetiana Doronina, Inna Strazhnikova, Sergii Dariichuk. *The role of public associations in the Implementation of out-of-school education. Laplage em Revista (International), vol.7, n. 3C,*

Sept. – Dec. 2021, p. 613-618.

9. Onofre, M., Marques, A., Moreira, R., Holzweg, M., Repond, R.-M., & Scheuer C. (2012). Physical education and sport in Europe: from individual reality to collective desirability (part 1). *International Journal of Physical Education*, XLIX (2), 2nd Quarter. pp. 31-35.

10. Onofre, M., Marques, A., Moreira, R., Holzweg, M., Repond, R.-M., & Scheuer C., (2012). Physical education and sport in Europe: from individual reality to collective desirability (p. 2). *International Journal of Physical Education*, XLIX (3), 3rd Quarter. pp. 17-30.

11. UNESCO-NWCPEA: world-wide survey of school physical education; final report [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://www.researchgate.net/publication/265250705>

12. UNESCO Seminar on Quality of Physical Education and Sport, final report. Porto Novo. Republic of Benin, 16–19 May 2005. [unesdoc.unesco.org/images/.../140825e.pdf](https://unesdoc.unesco.org/images/0001/000140825e.pdf)

13. de Vries Leonard A. Overview of Recent Innovative Practices in Physical Education and Sports in Asia. *Innovative Practices in Physical Education and Sports in Asia*. UNESCO Bangkok, 2008. P. 2-19.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.5(150).08

УДК 796.41.071.5

Гуртова Т.В.

кандидат наук із фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри фізичного виховання
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

Пономарьов С.В.

старший викладач кафедри фізичного виховання
Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

У статті розглядається питання фізичного виховання студентів в умовах дистанційного навчання, яке зумовлено запровадження карантинних заходів, спричинених пандемією Covid-19. Досліджено шляхи забезпечення дієвості фізичного виховання студентів в умовах дистанційного навчання. Установлено, що організація ефективного дистанційного навчання, адаптація освітнього процесу із фізичного виховання до вимог сьогодення полягає у забезпечення фізичного розвитку студентів на основі збільшення рівня їхньої фізичної активності. З'ясовано, що зміст фізичного виховання в умовах дистанційного навчання належить формувати так, щоб забезпечити зміцнення здоров'я і загартування організму студентів. У підсумку визначено, що дистанційне навчання вимагає кардинальних змін та модернізації підходів до організації фізичного виховання студентів в такому форматі задля забезпечення ефективності реалізації його цілей.

Ключові слова: студент, фізичне виховання, дистанційне навчання, здоров'язбереження.

Gurtova T., Ponomarev S. Physical education as a factor in the healthcare of students in distance learning. The article considers the issue of physical education of students in the conditions of distance learning, which is due to the introduction of quarantine measures caused by the Covid-19 pandemic. It is believed that the task of physical education in the new realities of distance education is the need to ensure students understand the threats of lack of physical activity, as well as help by all possible means to compensate for its lack in the daily routine. The question of ways to ensure the effectiveness of physical education of students in distance learning has been studied. It is determined that the purpose of physical education in distance learning is to form an idea of using all possible forms of physical education, adapted to today's realities to ensure compliance with the regime of physical activity, as much as possible with quarantine security measures. It is established that the organization of effective distance learning, and adaptation of the educational process of physical education to the requirements of today is to ensure physical development by increasing the physical activity of student youth. The leading task of physical education in distance learning is defined as the opportunity to demonstrate that by staying at home you can stay active, lead a healthy lifestyle, engage in physical self-development, and understand that there is no quarantine for physical activity. It was found that the content of physical education in distance learning should be formed to ensure the strengthening of healthcare and hardening of the body of students. The pedagogical conditions which promote maintenance of efficiency of physical training of students in the conditions of distance learning are allocated. Such conditions are presented as a result of purposeful selection, construction, and application of elements of content, methods (techniques), as well as organizational forms of physical education to achieve a certain goal, motivation, and incentive for effective healthcare of students. As a result, it was determined that distance learning requires radical changes and modernization of approaches to the organization of physical education of students to ensure the effectiveness of its goals.

Ключові слова: student, physical education, distance learning, healthcare.

Постановка проблеми. Пандемія COVID-19 спричинила різку заміну традиційних очних занять у закладах вищої освіти (ЗВО) на онлайн-заняття. Соціальне дистанціювання та обмеження значною мірою змінили ритм і спосіб життя студентів університетів: переважний час вони навчаються сидячи і зменшують час фізичної активності, яка з початком пандемії зменшилась приблизно на третину [2]. Відсутність фізичної активності сама по собі вважається ще однією пандемією сучасності й може бути реакцією учасників на пандемію COVID-19. Рівень фізичної неактивності має серйозні наслідки для поширеності неінфекційних захворювань та загального стану здоров'я [6].